

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיעֵ"א
וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשֵׁת פְּקוּדֵי

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֶּזֶזׁשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנַחֲמָד לְמַעַן יִרְוֶץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחוּלַק ל- תַּתְק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים
ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֲלָקִים

כֶּרֶךְ ט"ו - חֲלָק י'

קוֹנְטֵרְס 430

מוֹפָץ לֵאל מִטְרוֹת רוּחַ כֹּלל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֹּל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת
"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וִישְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תִּשְׁעֵ"א ל"פ - ק - בַּעֲיִה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹכֵב"א

ג) תקוני הזהר

א. "תקוני הזהר", שנדפס בספר בפני עצמו, מכיל שבעים תקונים, ועוד י"א תקונים. ובמהדורות נדפסו עוד "תקונים" הנדפסים כבר ב"זהר חדש", שעל פי תכנם וסגנונם שייכים גם הם לתקוני הזהר.

ב. כל אחד משבעים התקונים שב"תקוני הזהר" מתחיל בבאור המלה "בראשית", וממשיך בבאור פסוקים אחרים, בעקר מפרשת בראשית, אך גם מן התנ"ך. וכל זאת על דרך הסוד, בדרשות המגלות צפוני וסתרית תורה.

ג. על מהות הספר ותכליתו, ובעקר על שמו "תקונים", כותב רבי שלום בוזגלו, וזה לשונו:

ספר תקונים, כי תקוני העשיה עקר כל תקוניה, ואם לא תתקן ותעלה מהעשיה, איך יהיה תקון יצירה ובריאה, כי תחלת הכל הוא תקון העשיה.

הנה מצינו ועלה בידינו טעם הגון לשם ספר התקונים, שכל כונת הרשב"י לתקן השכינה בעולם העשיה ... כי סגלת חבורא דא להביא גאלה וחרות מהגלות.

והגם שכל חבורי הרשב"י מקרבין הגואל ... הנה ספר התקונים בפרט, שלכונה זו חבורו, לתקן המלכות בעולם העשיה.

... מן השמים הרשוהו ועזרוהו לחבר זה ספר התקונים ... אמר רבי שמעון: זכאה חולקנא דעלאין ותתאין אינון באסקמותא לסייעא לן ... ובהקדמות התקונים ... רבי שמעון וחבריו, כד אתכנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב לון ולאליהו עמהון ולכל נשמתין ... ולכל מלאכיה ... לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה עד דיייתי דרא דמלכא משיחא.

(הקדמת פרוש כסא מלך לתקוני זהר)

ד. בריש ספר "תקוני הזהר", כמו בספר הזהר, באה הקדמה, ובראשה תמצית מהות הספר. וזה לשונו: "תקוני הזהר, דאינון שבעין אנפין לאוריתא

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

דפריש רבי שמעון בר יוחאי במלת בראשית מסתרי אורייתא, עכ"ל. לאחרי ה"הקדמה" באים באורי השבעים תקונים, מהם ארכים ומהם קצרים.

ה. בכמה מהדורות של ספר "תקוני הזהר" מדפס בשולי העמודים תאריכי הימים מר"ח אלול עד יום הכפורים, שבהם קוראים קטעים אלו שבספר תקוני הזהר - על פי המנהג (הובא גם בהקדמת פרוש כסא מלך לתקוני זהר), ללמד ולקרא את התקוני זהר בארבעים הימים שמר"ח אלול עד יום-הכפורים, כדלעיל פרק י'.

ו. פרושי התקוני זהר. ל"תקוני הזהר" לא נדפסו פרושים רבים. ואלו הם הפרושים המפורסמים לתקוני הזהר: "אור יקר לרבנו הרב הקדוש רבי משה קורדבירו **"כסא מלך"** לרבי שלום בוזגלו; **"אור ישראל"** להמגיד הקדוש רבי ישראל מקוזניץ; **"באורי הגר"א"** לתקוני זהר (וילנא, תרכ"ז), **"חמדת צבי"** לרבי צבי הירש; **"באר יצחק"** לרבי יצחק איזיק מפאלצק; **"באר לחי רא"י"** לרבי צבי הירש שפירא מדינוב; **"פגן הירק"** לרבי כליפא ג'יג, **"נצוצי זהר"** להרב ראובן מרגליות.

ד) ספום פל חלקי הזהר וחלקיו

א. פל חלקי הזהר וחלקיו הפנימיים שכתבנו אודותם בפרק זה, רבם נתחברו על ידי רבי שמעון בר יוחאי, והנותרים - חלקם קדמו לרשב"י, ובהם השתמש רשב"י (כמו "ספרא דצניעותא"), וחלקם נכתבו או נערכו בדורות שלאחרי פטירת רשב"י (ע"ז גם כן לעיל פרק כ"ב סעיף א' אותיות ה' - ו').

ב. אמנם מלבד חלקי הזהר הנ"ל, מזכרים בזהר עוד עשרות מקורות קדומים שהיו בידי רשב"י וחבריא דיליה, והם היו, ככל הנראה, היסוד לקבלת הזהר. לדגמא: "ספר רזיאל", "ספרא דאגדתא", "ספרא דאדם הראשון", "ספרא דאשמדאי", "ספרא חכמתא עלאה דבני קדם", "ספרא דחנוך", "ספרא דשלמה מלכא", "ספרא קדמאי", "צרופי דאתנון דאתמסרו לאדם בגן עדן", ועוד.

הוא כמִלְקָדְמִין, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (תהלים קד)
יִשְׁמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו.

יִשְׁמַח הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמִקְדָּם,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו.

בְּהַאי הֵיכְלָא, קַיְימִין עֲנוּגִין וְתַפְנוּקִין דְּרוּחִי,
וְאִשְׁתַּעֲשְׂוּתָא דְאִשְׁתַּעֲשַׁע קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּגִנְתָּא דְעָדָן. הֵכָּא אִיהוּ תִּיאוּבְתָא דְכֻלָּא,
וְעֲנוּגָא דְכֻלָּא, לְאַתְחַבְרָא כֻלָּא כְּחֵדָּא, וְלְמַהוּ
כֻלָּא חַד, קְשׁוּרָא דְכֻלָּא בִּיחודָא חֵדָּא הֵכָּא
קַיְימָא.

בְּהֵיכֵל הַזֶּה קַיְימִים הָעֲנוּגִים
וְהַתַּפְנוּקִים שֶׁל הָרוּחֹת,
וְהַשְּׁעִשְׂוֹעַ שְׁמִשְׁתַּעֲשַׁע הַקִּדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן. כָּאֵן הִיא
תְּשׁוּקַת הַכֹּל וְעֲנָג הַכֹּל לְהַתְחַבֵּר
הַכֹּל כְּאַחַד וְלִהְיוֹת הַכֹּל כְּאַחַד,
הַקִּשּׁוֹר שֶׁל הַכֹּל בִּיחוד אֶחָד כָּאֵן
עוֹמֵד.

דְּבַר שְׂיִיפִי כִּלְהוּ מִתְחַבְרָאן בְּשִׂיפִין עֲלֵאִין,
כֹּל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי לֵיה, לֵית לֹון
תִּיאוּבְתָא, וְלֵית לֹון עֲנוּגָא, בַּר בִּיחודָא דְהָאִי
הֵיכְלָא, כֻּלָּא הֵכָּא תְלִיא. פִּד אִתְחַבְרוּתָא
דְהֵכָּא אִתְיַחַד בִּיחודָא חֵדָּא, כְּדִין כֹּל נְהִירוּ
דְשִׂיפִין, וְכֹל נְהִירוּ דְאַנְפִין, וְכֹל חֲדוּן, כִּלְהוּ
נְהִירִין וְחֵדָּאן.

שְׂבִשְׂבֵר הָאִיבְרִים מִתְחַבְרִים
כְּאִיבְרִים הָעֲלִיּוּנִים, כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרֵאוּ לֹו, אִין לְהֵם תְּשׁוּקָה
וְאִין לְהֵם עֲנָג, רַק בִּיחוד שֶׁל
הֵיכֵל הַזֶּה, וְהַכֹּל כָּאֵן תְּלוּי.
כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּת שֶׁל כָּאֵן מִתְחַדַּת
בִּיחוד אֶחָד, אִין כֹּל אֹור הָאִיבְרִים
וְכֹל הָאֵרַת הַפְּנִים וְכֹל הַשְּׂמֵחוֹת,
כֹּלם מְאִירִים וְשׂוֹמְחִים.

וְכַּאֲהוּ חוּלְקִיָּה, מָאן דְיַדַּע לְסִדְרָא סְדוּרִין,
וְלְאַתְקֵנָּא תְּקוּנֵי אִשְׁתַּלְמוּתָא כְּדָקָא
יְאוּת, רְחִימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהָאִי עֲלֵמָּא,
וּבְעֲלֵמָּא דְאַתִּי. וְכַדִּין, כֹּל דִּינִין, וְכֹל גְּזוּרִין
בִּישִׁין, מִתְעַבְּרִין וּמִתְבַּטְּלִין מְעֲלָמָּא.

אִשְׂרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שִׂיּוּדַע לְסִדְר
סְדוּרִים וְלְתַקֵּן אֶת תְּקוּנֵי
הַהַשְׁתַּלְמוֹת כְּרֵאוּי, אִתְּבַתּוּ שֶׁל
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְאִין כֹּל הַדִּינִים וְכֹל
הַגְּזוּרוֹת הַרְעוֹת עוֹבְרוֹת
וּמִתְבַּטְּלוֹת מִן הָעוֹלָם.

הֵיכְלָא דָּא, הֵיכְלָא דְתִיאוּבְתָא, הֵיכְלָא
דְעֲנוּגָא, הֵיכְלָא לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עֵילָּא
וְתַתָּא כְּחֵדָּא. וּמְקַבְּלָא כֻלָּא נְהִירוּ דְבוּצִינָּא
עֲלָאָה דְנְהִיר לְכֻלָּא, וְלֹאֲתִיחַדָּא כֻלָּא כְּדָקָא
יְאוּת בִּיחודָא שְׁלִים. וְעַל דָּא, הֵיכְלָא דָּא
קָאִים בְּטְמִירוּ דְכֻלָּא, גְּנִיז מְכֻלָּא. אִף עַל גַּב
דְּכֻלְהוּ טְמִירִין. דָּא טְמִיר וְגְנִיז יְתִיר. לְמַהוּ
בְּרִית קַיְימָא כֻּלָּא כְּחֵדָּא, דְּכַר וְנוֹקְבָא לְמַהוּ
שְׁלִים.

הֵיכֵל זֶה הֵיכֵל שֶׁל תְּשׁוּקָה, הֵיכֵל
שֶׁל עֲנָג, הֵיכֵל שֶׁל שְׁעִשְׂוֹעַ עֲלִיּוֹן
וְתַתְּוֹן כְּאַחַד. וּמְקַבְּלִים כֹּלם
הָאֹור שֶׁל הַגֵּן הָעֲלִיּוֹן שְׂמֵאִיר לְכֹל
וְלְהִתְיַחַד הַכֹּל כְּמוֹ שְׂצִירֵךְ בִּיחוד
שְׁלִים. וְעַל זֶה הֵיכֵל זֶה עוֹמֵד
בְּסִתְר הַכֹּל, גְּנוּז מִהַכֹּל. אִף עַל
גַּב שְׁכֹלֵם מְסִתְרִים, זֶה מְסִתְר
וְגְנוּז יוֹתֵר, לְהִיּוֹת בְּרִית קַיּוּם הַכֹּל
כְּאַחַד, זְכַר וּנְקֵבָה, לְהִיּוֹת
שְׁלִים.

הֵיכֵל דָּא אִקְרִי אַרוֹן הַבְּרִית, דְּאִיהוּ אַדוּן כֹּל
הָאָרֶץ. בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ אֶתֶר, דְּנִפְקוּ
מִנֶּיהָ כֹּל נְשַׁמְתִין דְּעֲלָמָּא, לִיחַדָּא יְחודָּא
לְתַתָּא, וְלֹאֲמַשְׁכָּא יְחודָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

הַהֵיכֵל הַזֶּה נִקְרָא אַרוֹן הַבְּרִית,
שֶׁהוּא אַדוּן כֹּל הָאָרֶץ. מִשּׁוּם
שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שִׂיּוּצֵאוֹת מִמֶּנּוּ כֹּל
הַנְּשַׁמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם לִיחַד יְחוד
לְמִטָּה, וְלְהַמְשִׁיךְ אֶת הַיְחוד שֶׁל
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּעַלָּה לְמִטָּה

לתת לצדיק, משום שיצאו מצדיק ונכנסות לצדיק, ואחר כך יצאו מצדיק ונכנסות למקום שיצאו משם.

ארון הברית הזה לוקח הכל מצדיק, ואחר כך יוצאות ממנו ונכנסות לצדיק שלמטה. אחר כך יוצאות מהצדיק שלמטה ונכנסות לארון הברית הזה, שיהיו כל הנשמות כלולות ממעלה וממטה להיות שלמות מכל הצדדים. וארון הברית הזה לוקח מהצדיק אותן נשמות משני צדדים.

בא וראה, מבווע הבאר אינו נפרד מהבאר לעולמים, ולכן המקום הזה הוא תקון של הכל, הקיים של כל הגוף, להיות שלם בכל כראוי. כאן הוא היחוד והקשר כאחד להיות מעלה ומטה אחד בקשר אחד, שאין נפרדים כל האיברים זה מזה, ולהמצא הכל פנים בפנים.

ועל זה שנינו, מי שמשמש מטתו מאחור, מכחיש את תקון ההסתכלות פנים בפנים, להאיר הכל כאחד ולהמצא הכל פנים בפנים בדבקות כראוי, כמו שנאמר (בראשית ב) ודבק באשתו. באשתו ודבק, ולא אחורי אשתו. שנים הם. יעקב הוא למעלה, ויוסף הוא למטה. שתי תשוקות הן, אחד ההיכל הששי, ואחד ההיכל השביעי הזה. התשוקה שלמעלה באותן נשיות שנוטל יעקב. התשוקה שלמטה בשמוש הזה שנוטל יוסף. משני הצדדים הללו נוטל (ה) ארון הברית את רוח החיים. מהצד של יעקב נוטל את רוח החיים שלמעלה שנדבק בו באותן נשיות, ומכניס (באותן נשיות) את רוח החיים

מעילא לתתא, ליהבא לצדיק, בגין דנפקי מצדיק, ועיילי בצדיק. ולבתר נפקי מצדיק, ועיילי באתר דנפקי מתמן.

הוא ארון הברית, נקיט כלא מצדיק. ולבתר, נפקי מניה, ועיילי בצדיק לתתא. לבתר נפקי מצדיק דלתתא, ועיילי בהאי ארון הברית. למהוי כל נשמתין פלילן מעילא ומתתא. למהוי שלים מכל סטרין. והאי ארון הברית, נקיט מצדיק אינון נשמתין, מתרין סטרין.

הא חזי, מבוועא דבירא לא מתפרשא מבירא לעלמין, ועל דא, האי אתר, שכלולא דכלא, קיומא דכל גופא, למהוי שלים בכלא דקא גארת. הכא, הוא יחודא וקשורא כחדא, למהוי עילא ותתא חד, בקשורא חדא, דלא מתפרשן כל שייפין דא מן דא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין.

ועל דא תנין, מאן דשמיש ערסיה מאחורא, אכחיש תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין, לאנהרא כלא פחדא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין, בדבקותא פדקא גארת, כמה דאת אמר (בראשית ב) ודבק באשתו, באשתו דייקא, ולא אחורי אשתו.

תרין אינון, יעקב איהו לעילא, יוסף לתתא. תרין תיאובתין אינון. חד היכלא שתיתאה. וחד האי היכלא שביעאה. תיאובתא לעילא, באינון נשיקין דנטיל יעקב. תיאובתא לתתא, בהאי שמושא דנטיל יוסף. מתרין סטרין אליון, נטיל (הא) (דף ר"ט ע"ב) ארון הברית רוחא דחיי. מסטרא דיעקב, נטיל רוחא דחיי דלעילא, דאתדבק ביה באינון נשיקין, ואעיל (באינון נשיקין) (ג"א ועייל) רוחא דחיי דלעילא ביה, לאתזנא מניה. מסטרא דיוסף, דאיהו לתתא, בסיומא

דלעילא ביה, לאתזנא מניה. מסטרא דיוסף, דאיהו לתתא, בסיומא

שלמעלה בו להזין ממנו. מהצד של יוסף שהוא למטה, בסיום הגוף, בהיכל הזה נוטל רוחות ונשמות להריק למטה לעולם הזה.

שני הצדדים הללו נפרדים לשני צדדים. הצד של יעקב מתפשט ונותן פח לנבע באותם שדים שמתמלאים מאותה רוח החיים, ומניק בהם את אותם מלאכים קדושים, שהם חיים ונקמים לעולמים, ונקמים בקיום בו. הצד של יוסף נכנס בתשוקה ונותן פח לפנים, ועושה נשמות ורוחות לרדת למטה ולהזין בהם בני העולם.

ועל כן קימים שני הצדדים הללו, זה למעלה וזה למטה. זה להזין למעלה, וזה לזון למטה. כל אחד ואחד פראוי לו. (ולכן) היכל הוא אחד וסוד אחד הוא. ועם כל זה, יוסף זן את כל הגוף ומשקה אותו. שמרוח החיים הזו של ההדבקות של יעקב יורד למטה, ובו נדבק ארון הברית הזה ברוצן למעלה, ויורדת אותה רוח חיים למטה באותה התדבקות של יוסף, וכשהכל מתחבר כאחד, מתמלאים אותם השדים להניק לכל, ומשום כך הכל הוא אחד. אשרי חלקו של מי שיודע לקשר קשרים וליחד יחוד בתפלתו ברוצן הלב פראוי כדי להדביק איבר באיבר, רוח ברוח, הכל בכלל אחד, להיות הכל אחד פראוי.

בא וראה, ההיכל הזה, פשהרוחות הקדושות הללו וכל אותם היכלות ומרכבות פלם מתיחדים כאחד ונמצאים בקשר אחד, אזי הרוח העליונה הזו של פלם, שהיא נקדה אחת נסתרת בהם, ולא מתגלה, ונעשית רוח נסתרת כמו העליונה. וסימנה - האגוז, יחוד בקשר של הכל כפי

דגופא, בהאי היכלא. נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא, להאי עלמא.

אלין תרין סטרין, מתפרשן לתרין סטרין. סטרא דיעקב, אתפשט ויהיב תוקפא, לנבעא באינון שדים, דאתמליין מההוא רוחא דחיי, ויניק בהו לאינון מלאכין קדישין, דאינון חייז וקיימין לעלמין, וקיימין בקיומא ביה, סטרא דיוסף, עייל בתיאובתא ויהב תוקפא לגו, ועביד נשמתין ורוחין, לנחתא לתתא, ולא תזנא בהו בני עלמא.

ועל דא, קיימין תרין סטרין אליו, דא לעילא, ודא לתתא. דא לאתזנא לעילא, ודא למיזן לתתא. כל חד וחד בדקא חזי ליה, (ועל דא) וכלא איהו חד, וחד רזא איהו. ועם כל דא, יוסף זן לכל גופא, ואשקי ליה. דמהאי רוחא דחיי דאתדבקותא דיעקב, נחית לתתא, וביה אתדבק האי ארון הברית, ברעותא לעילא, ונחית ההוא רוחא דחיי לתתא, בההוא אתדבקותא דיוסף, וכד אתחבר כלא כחדא, אתמליין אינון שדים לינקא לכלא, ובגין כך כלא איהי חד, זפאה חולקיה, מאן דידע לקשרא קשרין, וליחדא יחודא בצלותיה ברעותא דלכא פדקא יאות, בגין לדבקא שייפא בשייפא, רוחא ברוחא, כלא בכללא חדא, למהוי כלא חד בדקא חזי.

הא חזי, האי היכלא, פד אליו רוחין קדישין, וכל אינון היכלין ורתיכין, פלהו מתייחדי כחדא, ואשתכחו בקשורא חדא, פדין האי רוחא עלאה דכלהו, דאיהו נקודה חדא, אסתים בהו, ולא אתגלייא, ואתעביד רוחא סתים פגוונא עלאה. וסימניה אגוזא, יחודא בהם, ולא מתגלה, ונעשית רוח נסתרת כמו העליונה. וסימנה - האגוז, יחוד בקשר של הכל כפי

בְּקִשׁוֹרָא דְכֻלָּא כְדַקְאֲמָרֵן, לְאַתְקִשְׁרָא דָא
בְּדָא, לְמַהוּי פְּלָא שְׁלִים, בְּשְׁלִימוּ (דְּכַר וְנוֹקְבָא)
בְּחֻדָּא.

וְהָא אוֹקִימָנָא כְּגוּוֹנָא דָא, קְרַבְנָא סְלֻקָּא
לִיְחֻדָּא (ג"א וְחֻדָּא) קְרַבְנָא וְלִיְחֻדָּא (ד"א
וְלֵאסְתַּמְקָא) כָּל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי לִיה מַהֲהוּא
תְּנַנָּא דְסְלִיק, פַּהֲנָא דְאִיהוּ יְמִינָא, בְּקִשׁוֹרָא
דִּיחֻדָּא בְּרַעוּתָא, וְלִיּוֹאֵי בְּשִׁירְתָּא. פְּלִיל דָּא
בְּדָא. הֵיכְלָא בְּהֵיכְלָא, רוּחָא בְּרוּחָא, עַד
דְּמַתְחַבְּרֵן בְּאַתְרֵיהוּ, שְׁיִפָּא בְּשִׁיפָּא, לְמַהוּי
כֻלָּא כְּלִיל פְּחֻדָּא פְּדָקָא יְאוּת.

וְהָא אוֹקִימָנָא דְכַד אֲשַׁתְּלִים פְּלָא כְחֻדָּא,
שְׁיִיפִין עֲלָאִין בְּתַתָּאִין, כְּדִין, נִשְׁמַתָּא
עֲלָאָה דְכֻלָּא, אַתְעֵרַת, וְעָאֲלַת בְּכֻלְהוּ, וְנַהִיר
לְכֻלָּא, וְכֻלְהוּ מִתְבְּרַכָּאן עֲלָאִין וְתַתָּאִין.
וְהָא דָּלָא אַתִּידְע, וְלֹא עָאֲל בְּחוּשְׁבָּנָא,
רַעוּתָא דָּלָא אַתְפֵּס לְעֵלְמִין, כְּדִין פְּלָא סְלִיק
עַד אִין סוּף, וְאַתְקִשְׁר פְּלָא בְּקִשׁוֹרָא חֻדָּא,
וּבְסִים, הָאֵהוּ רַעוּתָא לְגוּ בְּגוּ בְּסִתִּימוּ.

נְהִירוּ דְנִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, סְלֻקָּא לְגוּ בְּגוּ, וְנַהִיר
לְכֻלָּא. בְּגוּ דְהָאֵי נְהִירוּ, אַעִיל סְתִימוּ
דְּמַחְשְׁבָהּ, דְּאִיהוּ פְּלִיל פְּלָא, וּבְגוּ לְגוּ,
בְּהָאֵהוּ רַעוּ דְּמַחְשְׁבָהּ, אַנְהִיר וְאַתְבְּסֵם וְתַפִּיס
וְלֹא תַפִּיס, וְסְלֻקָּא (ס"א הָאֵי רַעוּ) מְגוּ רַעוּ
דְּמַחְשְׁבָהּ לְתַפְשָׂא בֵיה, וְכַד הָאֵי סְלִיק, נְהִירוּ
דְּלַתְתָּא תַפִּיס בֵּיה.

וְכֵן פְּלָא, לְאַתְקִשְׁרָא וְלֵאֲתַמְלִיא וְלֵאֲתַבְּרַכָּא
כֻלָּא פְּחֻדָּא, פְּדָקָא יְאוּת. וְכִדִּין אַתְקִשְׁר
דָּא בְּדָא כְדַקְא אֲמָרֵן, הֵיכְלִין בְּהֵיכְלִין, תַתָּאִין
בְּעֵלְאִין, רְזָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְחֻדָּא, נְהִירוּ
עֲלָאָה, בְּנְהִירוּ דְסִתִּים וְגִנְזוּ יְתִיר בֵּיה. וְהָאֵהוּ
דְּגִנְזוּ, פְּלִיל בְּמָה דְּגִנְזוּ יְתִיר, עַד דְּאֲשַׁתְּכַח
פְּלָא כְדַקְא יְאוּת, בִּיחֻדָּא חֻדָּא.

שְׁאֲמָרְנוּ, לְהַקְשֵׁר זֶה בְּזֶה, לְהִיּוֹת
הַכֹּל שְׁלֵם בְּשִׁלְמוּת (זְכַר וְנוֹקְבָה)
כְּאַחַד.

וְהָרִי בְּאַרְנוּ כְּמוֹ כֵן, הַקְרָבֵן עוֹלָה
לִיְחֻד (יַחַד) קְרָבֵן וְלִיְחֻד (וּלְסַפָּא) אֶת
כָּל אֶחָד וְאֶחָד פְּרָאוּי לוֹ מֵאוּתוֹ
הַעֲשֵׂן שְׁעוּלָה - הַפְּחֵן שֶׁהוּא
לְיָמִין בְּקִשְׁר שֶׁל הַיְחוד בְּרִצּוֹן,
וְהַלּוּיִם בְּשִׁירָה. כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה,
הֵיכֵל בְּהֵיכֵל, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד
שְׁמַתְחַבְּרִים בְּמִקוּמָם אֵיבָר
בְּאֵיבָר, לְהִיּוֹת הַכֹּל כְּלוּל כְּאַחַד
כְּרָאוּי.

וְהָרִי בְּאַרְנוּ, שְׁכַשְׁנֵשְׁלֵם הַכֹּל
כְּאַחַד, הָאֵיבָרִים הַעֲלִיּוּנִים
בְּתַחְתּוּנִים, אֹז הַנְשֻׁמָה הַעֲלִיּוּנָה
שֶׁל הַכֹּל מִתְעוֹרְרַת וְנִכְנָסַת בְּכֻלָּם
וּמֵאִירָה לְכֹל, וְכֹל הַעֲלִיּוּנִים
וְהַתַּחְתּוּנִים מִתְבְּרַכִּים, וְאוּתוֹ
שְׁלֹא נוֹדַע וְלֹא נִכְנַס בְּחֻשְׁבוֹן,
הַרְצוֹן שְׁאִינוּ נִתְפָּס לְעוֹלָמִים, אֹז
הַכֹּל עוֹלָה עַד אִין סוּף, וְנִקְשֵׁר
הַכֹּל בְּקִשְׁר אֶחָד, וּמִתְבַּשֵּׂם אוּתוֹ
הַרְצוֹן לְחוּף וּבְפָנִים בְּסַתֵּר.

אוֹר הַנְשֻׁמָה הַעֲלִיּוּנָה עוֹלָה לְפָנֵי
וְלְפָנִים וּמֵאִיר לְכֹל. בְּחוּף הָאוֹר
הַזֶּה נִכְנַס סַתֵּר הַמַּחְשְׁבָה שְׁכוּלֵל
אֶת הַכֹּל, וְלְפָנֵי וְלְפָנִים בְּאוּתוֹ
רְצוֹן הַמַּחְשְׁבָה מֵאִיר וּמִתְבַּשֵּׂם,
וְתוֹפֵס וְלֹא תוֹפֵס, וְעוֹלָה (הַרְצוֹן הַזֶּה)
מִחוּף רְצוֹן הַמַּחְשְׁבָה לְתַפֵּס בּוֹ.
וּכְשֶׁזֶה עוֹלָה, הָאוֹר שְׁלֻמְטָה
תוֹפֵס בּוֹ.

וְכֵן הַכֹּל, לְהַתְקִשֵׁר וְלְהַתְמַלֵּא
וְלְהַתְבְּרַךְ הַכֹּל כְּאַחַד פְּרָאוּי. וְאֹז
נִקְשְׁרִים זֶה עִם זֶה כְּפִי שְׁאֲמָרְנוּ,
הֵיכְלוֹת בְּהֵיכְלוֹת, תַּחְתּוּנִים
בְּעֵלְיוּנִים, סוּד שֶׁל זְכַר וְנוֹקְבָה
כְּאַחַד, הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן בְּאוֹר
שְׁנִסְתֵּר וְגִנְזוּ בּוֹ יוֹתֵר, וְאוּתוֹ
הַגִּנְזוּ כְּלוּל בְּמָה שְׁגִנְזוּ יוֹתֵר, עַד
שֶׁהַכֹּל נִמְצָא פְּרָאוּי בִּיחֻד אֶחָד.

וְלָבַן מִשֶּׁהָ הָיָה יוֹדֵעַ לִסְדֹּר אֶת סְדוֹר רִבּוֹנוֹ מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּשֶׁהֲצִטְרַף לְהֶאָרִיף - הֶאָרִיף. לְקַצֵּר - קָצַר. כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, (במדבר יב) אֵל נָא רְפֵא נָא לָהּ. שְׁנִינּוּ, מִי שְׁמָאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ וּמַעֲזֵין בָּהּ, בַּסּוּף בָּא לַיָּדֵי כָּאֵב לֵב. וְשְׁנִינּוּ, מִי שְׁמָאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ, מֵאֲרִיכִים יָמָיו.

וְסוּד הַדָּבָר - מִי שְׁמָאֲרִיף בְּמִקוֹם שְׁצִרִיף לְקַצֵּר בָּא לַיָּדֵי כָּאֵב לֵב, אֵיזָה לֵב? זֶהוּ שִׁכְתוּב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. מִשׁוּם שֶׁהוּא מְקוֹם שְׁצִרִיף לְקַצֵּר וְלֹא לְהֶאָרִיף בּוֹ, שֶׁהָרִי הַכֵּל עוֹמֵד לְמַעְלָה, וְצִרִיף שְׁלֵא לְהַמְשִׁיכוֹ, לְקַשֵּׁר אוֹתוֹ בְּקֶשֶׁר שֶׁלְּמַעְלָה לְלֹא אֲרִיכוּת, שֶׁיְהִיֶּה הַכֵּל אֶחָד בְּיַחֲדוֹ אֶחָד. וְכִינּוּן שֶׁנִּקְשֵׁר כְּאֶחָד, אִזּוֹ אֵין צִרִיף לְהֶאָרִיף בְּאֲרֵף וְלֹהֲתַסְנֵן בְּתַחֲנִינִים. וְכִשְׁמָאֲרִיף בְּאֲרֵף בְּמִקוֹם שְׁצִרִיף, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תַּפְלָתוֹ, וְזֶהוּ כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שֶׁיַּחֲדוּ הַתַּפְלָה קוֹשֵׁר קִשְׁרִים וּמְרַבֶּה בְּרֻכּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

בְּרוּךְ הַהִיכֵל הַזֶּה קִיָּמַת נְקוּדָה אַחַת נִסְתַּרְתָּ, וְהַנְקוּדָה הַזֹּאת הִיא רִיחַ לְקַבֵּל רִיחַ אַחֲרַת עֲלִיּוּנָה. וְכִשְׁשׁוּרָה רִיחַ בְּרוּחַ, אִזּוֹ נִכְנָסוֹת זוֹ בְּזוֹ וְהֵן אַחַת וּדְבָקוֹת אַחַת. וְנִרְכְּבוֹת זוֹ בְּזוֹ לְהִיּוֹת אַחַת, כְּמוֹ הַעֵץ הַזֶּה שֶׁמְרַפֵּיכִים זֶה בְּזֶה וְהֵם אֶחָד, מִיֵּן בְּמִינוֹ. אוֹי לְמִי שְׁמַרְפִּיב מִיֵּן בְּשִׂאֵינוֹ מִינוֹ, כְּמוֹ אוֹתָם בְּנֵי אֶהָרָן שֶׁרָצוּ לְהַרְפִּיב עֵץ בְּאֶחָד שִׂאֵינוֹ מִינוֹ.

וְכִי שְׁמַרְפִּיב מִיֵּן בְּמִינוֹ, יוֹדֵעַ לְקַשֵּׁר קֶשֶׁר בְּקִשְׁרוֹ, הִיכֵל בְּהִיכְלוֹ, בְּרַגְלָהּ בְּדַרְגָּתָהּ - לִזְהָ יֵשׁ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, וְלָבַן זֹהוּי שְׁלֵמוֹת הַכֵּל.

וְעַל דָּא, מִשֶּׁהָ הוּוֹה יָדַע לִסְדֹּרָא סְדוֹרָא דְמֵאֲרִיָּה מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, כַּד אֲצִטְרִיף לְאֲרַכָּא, אֲרִיף. לְקַצֵּרָא, קָצַר. כְּמָה דְאוּקִימָנָא, (במדבר יב) אֵל נָא רְפֵא נָא לָהּ. תְּגִינֵן, מָאן דְאֲרִיף בְּצִלּוֹתֶיהָ וְיִסְתַּפֵּל בִּיהָ, לְסוּף אֶתָּא לַיָּדֵי כָּאֵב לֵב. וְתַנִּינֵן, מָאן דְאֲרִיף בְּצִלּוֹתֶיהָ, יוֹרְכוּן יוֹמוֹי.

וְרוֹא דְמִלָּה, מָאן דְאֲרִיף בְּאַתֵּר דְבַעֵי לְקַצֵּרָא, אֶתִּי לַיָּדֵי כָּאֵב לֵב, מָאן לֵב. דָּא הוּא דְכַתִּיב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. בְּגִין דְאִיהוּ אֶתֵּר דְבַעֵי לְקַצֵּרָא, וְלֹא לְאֲרַכָּא בִּיהָ, דְהָא כִּלָּא קָאִים לְעִילָא, וּבַעֵי דְלֹא לְאַמְשַׁכָּא לִיהָ, לְקַשְׂרָא לִיהָ בְּקַשְׁוֹרָא דְלְעִילָא, בְּלֹא אֲרִיכוֹ לְמַהוּי כִּלָּא (דף ר"ט ע"ב) חַד בְּיַחֲוּדָא חַד. וְכִינּוּן דְאַתְקַשֵּׁר בְּחַדָּא, כְּדִין לֹא בַעֵי לְאֲרַכָּא בְּאֲרִיכוֹ, וְלֹא תַחֲנֵנָא בְּתַחֲנוּנֵי. וְכַד אֲרִיף בְּאֲרִיכוֹ, בְּאַתֵּר דְאֲצִטְרִיף, קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא קַבִּיל צִלּוֹתֶיהָ, וְדָא הוּא יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין דְיַחֲוּדָא דְצִלּוֹתָא קָא מְקַשֵּׁר קִשְׁרִין, וְאַסְגֵי בְּרַכָּאן לְעִילָא וְתַתָּא.

גוֹ הִיכְלָא דָּא, קִיָּימָא נְקוּדָה חַדָּא טְמִירְתָּא, וְהֵאִי נְקוּדָה אִיהִי רוּחָא, לְקַבֵּלָא רוּחָא אַחֲרָא עֲלָאָה. וְכַד שְׂרִיא רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין עָאל דָּא בְּדָא וְאִיהוּ חַד, וְדְבָקוּתָא חַדָּא. וְאַתְרַכִּיב דָּא בְּדָא לְמַהוּי חַד, כְּהֵאִי אֵילְנָא דְאַרְפִּיב דָּא בְּדָא וְאִיהוּ חַד, זִינָא בְּזִינִיָּה. וְוִי מָאן דְאַרְפִּיב זִינָא בְּלֹא זִינִיָּה, כְּאֵינּוֹן בְּנֵי אֶהָרָן, דְבַעֵי לְאַרְפַּכָּא אֵילְנָא בְּאַחֲרָא דְלֹאוֹ אִיהוּ זִינִיָּה.

וּמָאן דְאַרְפִּיב זִינָא בְּזִינִיָּה, יוֹדֵעַ לְקַשְׂרָא קַשְׂרָא בְּקַשְׁרִיָּה, הִיכְלָא בְּהִיכְלִיָּה, דְרַגָּא בְּדַרְגִיָּה, דָּא אֵית לִיהָ חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, כְּמָה דְאוּקִימָנָא. וְעַל דָּא, הֵאִי אִיהוּ שְׁלִימוֹ דְכִלָּא. וְכַד אֲשַׁתְּלִים

וכשנשאלם זה בזה והוא הכל מעשה אחד, מין במינו שיוצא מהשלמות הזו, הוא נקרא מעשה מרפכה.

וסוד זה - (בראשית ב) וייצר ה' אלהים את האדם. שם מלא. ואדם הוא מעשה של המרפכה הזו, שמרפכים זה בזה, מעשה של שלמות הכל. וכשנשאלמים זה בזה, אז ה' אלהים, שם מלא. אשרי מי שיודע לקשר את קשרי האמונה וליחד את היחוד בראוי. בא וראה, כמו שישנם שמות קדושים עליונים מתחברים אלו באלו, כף הוא השם הקדוש, התפרש למעלה והתפרש למטה. השם הזה הוא למעלה, והשם הזה הוא באמצע, והשם הזה הוא למטה. יהו"ה שהוא סוד השם הקדוש הוא אחד, הסוד של הכל. העולם העליון בסתר הנסתר שעליו, שהשתתף עמו, והוא אחד. העולם התחתון בסתר האמצע, סוד המרפכה הקדושה העליונה שעליה, ובארנו. (בא וראה. סוד שם הקדוש ה' אלהים. שם זה הוא למעלה, שם זה הוא באמצע, שם זה הוא למטה. למעלה סוד עולם הבא בסתום של הסתימות שעליו והוא אחד. למטה סוד עולם התחתון ועולם העליון שעליו משתתף עמו והוא אחד. באמצע בסוד המרפכה הקדושה העליונה. ומבאר.)

מהצד הזה יוצאות ארבע מרפכות, ומצד הזה ארבע מרפכות יוצאות, משום שכל אחת ואחת נפרדת לארבעה, כל מרפכה הן ארבע, כשנסתכלים בדרגות. וכן כלם הארבע בארבע, בסוד השם הקדוש שהוא אדנ"י, באותן מרפכות שעומדות ונוסעות בשם הזה, והן נקראות (זכריהו) הרי נחשת, משום שיש הרים ויש הרים. יש הרים עליונים ויש הרים תחתונים. והם

דא בְּדָא, וְאִיהוּ כְּלָא חַד עוֹבְדָא זִינָא בְּזִינְיָה דְנִפְיָק מֵהַאי שְׁלִימוּ הֵהוּא אֶקְרִי מַעְשָׂה מֵרַפְכָּה.

וְרִזָּא דָא (בראשית ב) וייצר יי' אלהים את האדם, שם מלא. ואדם איהו עובדא דהאי מרפכה, דארפכיב דא בְּדָא, עובדא דשלימו דכלא, וכד אשתלים דא בְּדָא, כְּדִין יי' אלהים, שם מלא. זכאָה איהו מאן דיִדַע לקשרא קשרי מהימנותא. וליחדא יחודא כְּדָקָא חֲזִי.

הא חזי, כמה דאיתגהו שמיהן קדישין עלאין, מתחברין אלין באלין, הכי איהו שמא קדישא. אתפרש לעילא, ואתפרש לתתא. שמא דא איהו לעילא, שמא דא איהו באמצעיתא, שמא דא איהו לתתא. יהו"ה דאיהו רזא דשמא קדישא, איהו חד. רזא דכלא. עלמא עלאה, בסתימו דסתימותא דעליה, דאשתתף בהדיה, ואיהו חד. עלמא תתאה, בסתימו דאמצעיתא, רזא רתיכא קדישא עלאה דעליה, ואוקימנא. (כ"א הא חזי רזא

דשמא קדישא דא יי' אלהים שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעיתא שמא דא איהו לתתא. לעילא רזא דעלמא דאיתי בסתימו דסתימותא דעליה ואיהו חד. לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא עלאה דעליה אשתתף בהדיה ואיהו חד. באמצעיתא ברזא רתיכא קדישא עלאה ואוקימנא.)

מהאי גיסא, ארבע רתיכין נפקין, ומיהאי גיסא ארבע רתיכין נפקין, בגין דכל חד וחד מתפרש לארבע, כל רתיכא ארבע אינון, כד מסתכלין דרגין. וכן בלהו ארבע בארבע, ברזא דשמא קדישא דאיהו אדנ"י, באינון רתיכין דקיימי ונטלי בשמא דא, ואינון אקרוין (זכריהו ו) הרי נחשת, בגין דאית הרים ואית הרים. אית הרים עלאין, והרים תתאין.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקון הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתו פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה דידו, ה' בדרך נחוננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: כתבו המקובלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר לימודים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (עיינו קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (עיינו פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשְׁוַעֵה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהֵא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּלְקַץ הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדֵנּוּ יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיְלֻוּה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהֵא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵיהָ. וַיְלֻוּה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

ספר

אור הזוהר

החדש
השלם
והמנוקד

בו יבואר גודל החיוב
ללמוד וללמד הזוהר
הקדוש והתיקונים
וחכמת האמת שהבר
התנא האלקי רבי
שמעון בר יוחאי זיע"א

הרב הקדוש רבי חיים בן עטר, האור החיים, זי"ע,
היה פעם אחד בהילולא פה עיה"ק צפת ת"ו,
וכשעלה למרון והגיע לתחתית ההר שעולים
לציון הרשב"י, ירד מהחמור והיה עולה על ידיו
ועל רגליו, וכל הדרך היה נועה כבהמה וצועק,
היכן אני השפל נכנס, למקום אש שלהבת קב"ה,
וכל פמליא של מעלה הכא, וכל נשמות הצדיקים
שמה, ובעת ההילולא היה שמת שמוחה גדולה,
עיי"ש. (רבי שמואל העליר נאב"ד צפת בסוף כבוד מלכים)
רבי פנחס מקאריון זצ"ל נתן שבה והודאה להשם יתברך על
שלא ברא אותו בשנים שלא נתפשט הזוהר בעולם, כי הזוהר
האט מור דעהאלטן ביים יידישקייט "הזוהר החזיק אותי
ביהדות". (חכם הרוים, י.ג. בן עטר).